

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

T Á J É K O Z T A T Ó*

*az államháztartás központi alrendszerének
2017. augusztus végi helyzetéről*

2017. szeptember

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A kormány intézkedéseinek fókuszában a gazdasági bővülés elősegítése, valamint a vállalkozások és a családok helyzetének további erősítése áll. Az ehhez szükséges források pedig a költségvetés stabilitásának fenntartása mellett biztosíthatóak. Mindezek tükrében az év első nyolc hónapjában az államháztartás központi alrendszerének halmozott hiánya 979,9 milliárd forintot tett ki.

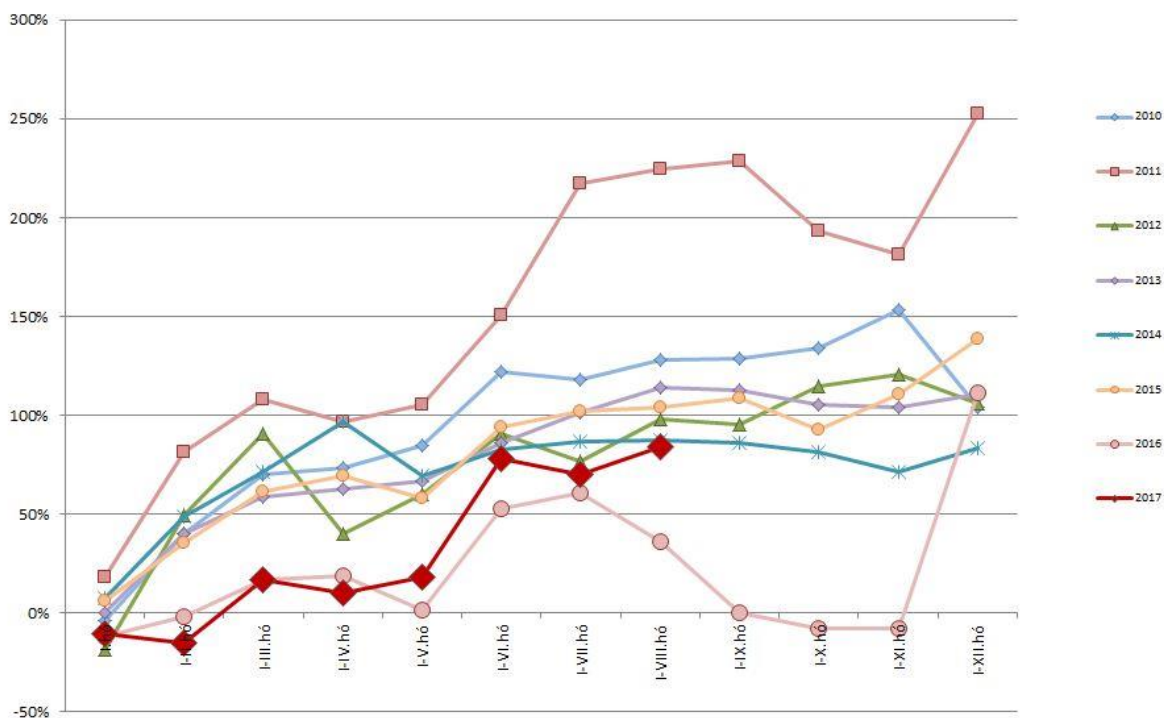
Ezen belül a központi költségvetés 1019,0 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 71,7 milliárd forintos deficittel zártak, az elkülönített állami pénzalapok pedig 110,8 milliárd forintos többletet értek el. Csak az augusztust tekintve az államháztartás központi alrendszere 163,1 milliárd forintos hiányt mutat. Összehasonlításként: 2016. január-augusztus közötti időszakában 274,0 milliárd forint volt a halmozott deficit.

Az idei és az előző év számadatainak különbsége mögött az elmúlt hónapok folyamatai köszönnek vissza. A bevételi oldalon a tavaly novemberi hatéves béremelési és adócsökkentési megállapodás hatásai már egyértelműen láthatóak. A foglalkoztatottak száma 4 millió 434 ezres rekordon áll, miközben a munkanélküliségi ráta 4,2%-ra apadt. A bérszínvonal általános emelkedésének és a családok támogatásának köszönhetően, a vállalkozói adóterhek mérséklése ellenére érdemben növekednek a foglalkoztatáshoz és a fogyasztáshoz kapcsolódó bevételek.

A kiadási oldalra pillantva az mondható el, hogy az uniós projektekkel összefüggő kifizetések tovább emelkedtek: elérték az 1324,6 milliárd forintot, amely a tavalyi összegnek már közel a kétszerese. A mielőbbi sikeres projektmegvalósítás érdekében ezeket a hazai költségvetés megelőlegezi, azonban egyelőre az Európai Uniótól jóval kisebb nagyságrendben érkeznek visszatérítések. A családok saját otthonhoz jutását célzó lakásépítési támogatások 33,8%-kal magasabbak az előző év azonos időszakához képest. Az iskolakezdés megkönnyítése érdekében a szeptemberben esedékes családi támogatások – így többek között a családi pótlék – kifizetését augusztusra előrébb hozta a kormány, ami összességében 33 milliárd forintot tett ki.

Végezetül kijelenthető, hogy az uniós módszertan szerinti 2,4%-os hiánycél az államháztartás stabilitásának megőrzése mellett továbbra is biztonsággal teljesíthető.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. augusztus végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

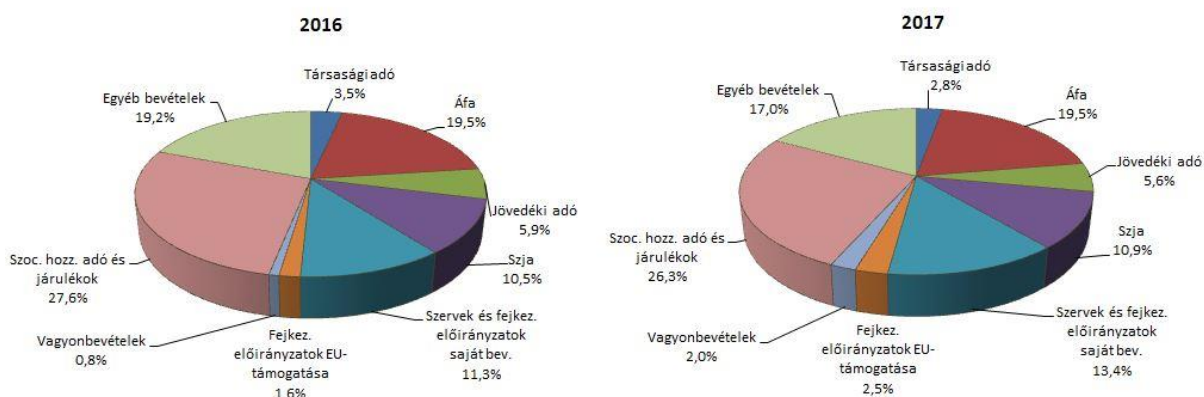
	2016. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2016. I-VIII. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2017. évi törvényi módosított előirányzat milliárd forintban (1)	2017. I-VIII. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-771,6	-371,7	48,2	-1 200,9	-1 019,0	84,9
bevétel:	12 404,5	6 919,1	55,8	11 962,8	7 720,8	64,5
kiadás:	13 176,1	7 290,8	55,3	13 163,7	8 739,8	66,4
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-1,5	72,0		34,5	110,8	321,2
bevétel:	615,4	420,2	68,3	651,5	447,7	68,7
kiadás:	616,9	348,2	56,4	617,0	336,9	54,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-75,2	25,7		0,0	-71,7	
bevétel:	5 135,4	3 405,9	66,3	5 253,4	3 447,8	65,6
kiadás:	5 210,6	3 380,2	64,9	5 253,4	3 519,5	67,0
Egyenleg összesen	-848,3	-274,0	32,3	-1 166,4	-979,9	84,0
bevétel:	18 155,3	10 745,2	59,2	17 867,7	11 616,3	65,0
kiadás:	19 003,6	11 019,2	58,0	19 034,1	12 596,2	66,2

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2017. augusztus végi 11 616,3 milliárd forintot kitevő bevételei az előző év azonos időszakához képest 871,1 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy jelentősen növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések (döntő részben a termőföld-értékesítési bevételek), a költségvetési szervek bevételei, valamint a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját és uniós bevételei is.

A központi alrendszer főbb bevételeinek megoszlása

A bevételek közül a **társasági adóból** az év első nyolc hónapjában 329,0 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékétől 41,9 milliárd forinttal maradt el. A bevételek előző évhez viszonyított elmaradásában szerepet játszik a 2017-től hatályos, egységesen 9%-os adókulcs alapján meghatározott, a korábbinál alacsonyabb adóelőleg-kötelezettség, melyet valamelyest ellensúlyoznak a kedvező gazdasági folyamatok.

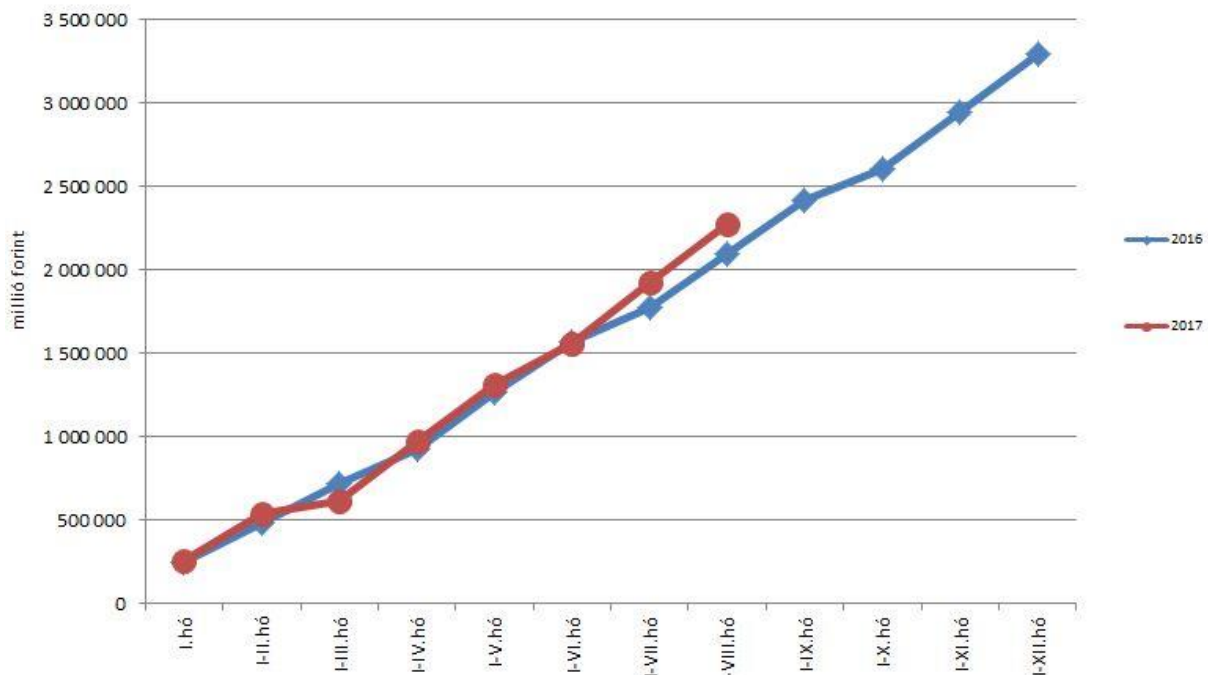
Az **egyéb központosított bevételekből** augusztus végéig összesen 296,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi módosított előirányzat 67,3%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 111,8 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	52 555,9	58 442,2	5 886,3	111,2
Környezetvédelmi termékdíjak	37 423,0	42 491,2	5 068,2	113,5
Vízkezelési járulék	9 104,3	7 284,0	-1 820,3	80,0
Hulladéklerakási járulék	6 309,2	7 088,2	779,0	112,3
Elektronikus útdíj	100 224,9	111 796,3	11 571,4	111,5
Korkedvezmény-biztosítási járulék	33,1	4,4	-28,7	13,3
Időalapú útdíj	43 715,6	45 424,8	1 709,2	103,9
Bírságok	24 163,9	17 227,3	-6 936,6	71,3
Egyéb tételek összesen	2 688,2	7 106,8	4 418,6	264,4
Összesen	276 218,1	296 865,2	20 647,1	107,5

Az év első nyolc hónapjában az **általános forgalmi adóból** 2270,7 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 173,8 milliárd forinttal magasabb. A bruttó általános forgalmi adó-bevételek alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	3 653,2	3 999,9	346,7	109,5
Kiutalás	1 556,3	1 729,2	172,9	111,1
Egyenleg	2 096,9	2 270,7	173,8	108,3

A befizetések növekedése a belföldi és az import utáni áfabevételnek köszönhető, melyet részben kompenzált a dohánytermékek utáni alacsonyabb befizetés. A belföldi áfabevételek utáni befizetések növekedését jellemzően a feldolgozóiparhoz és a kereskedelemhez köthető forgalom bővülése magyarázza. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének hátterében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. A magasabb kiutalások hátterében az adózói minősítéshez köthető kiutalási határidők változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első nyolc hónapjában 646,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 7,9 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	378,3	408,4	30,1	108,0
Dohánygyártmány jövedéki adó	199,8	179,3	-20,5	89,7
Egyéb termék jövedéki adó	60,5	58,7	-1,8	97,0
Import jövedéki adó és energiaadó	0,2	0,3	0,1	150,0
Jövedéki adók összesen	638,8	646,7	7,9	101,2

A bevételek 2017. évi növekedését az üzemanyagok utáni magasabb befizetések okozzák, melynek hátterében az üzemanyag forgalmának növekedése mellett az I. negyedévben érvényes magasabb adómértékek is szerepet játszottak. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének hátterében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. Az egyéb termékeknél a bevételek alakulását jelentősen befolyásolta a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változások miatti készletezési hatás.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel az év első nyolc hónapjában 143,0 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 12,3 milliárd forinttal magasabb. A növekedés hátterében a Kincstár és a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első nyolc hónapjában 1261,4 milliárd forint volt, amely 128,4 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfkiáramlás miatti

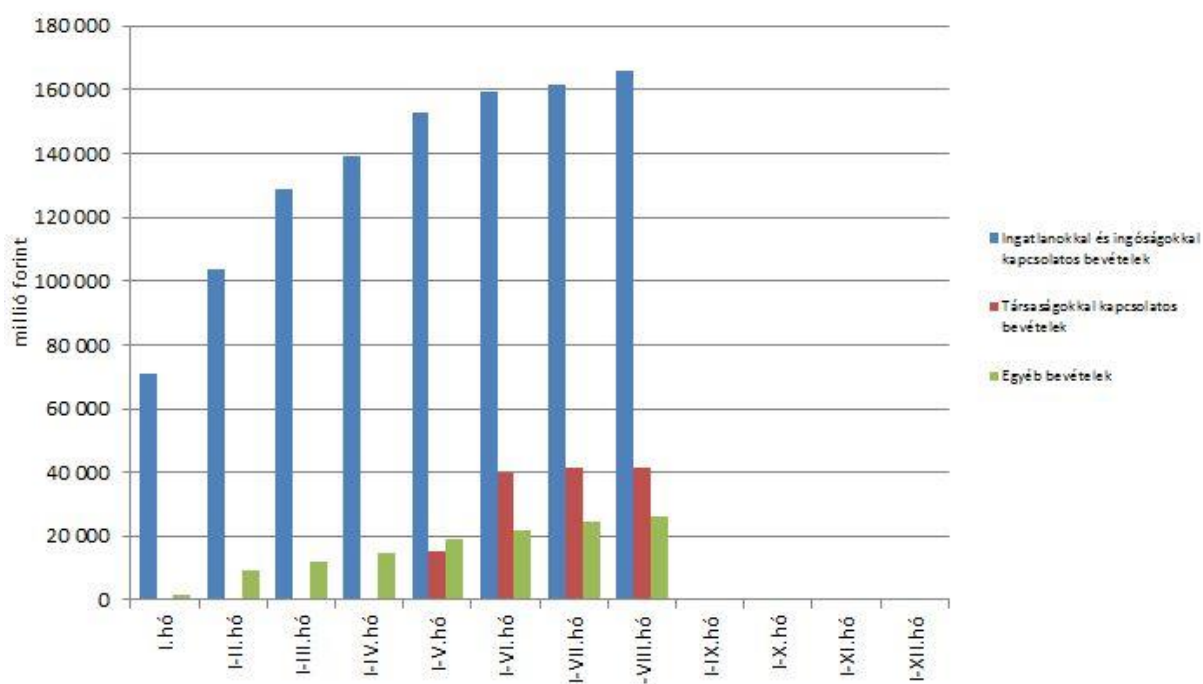
befizetésnövekedés volt. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 218,0	1 357,3	139,3	111,4
Kiutalás	85,0	95,9	10,9	112,8
Egyenleg	1 133,0	1 261,4	128,4	111,3

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** augusztus végi összege 233,5 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele (149,5 milliárd forint) a termőföld-értékesítésből származott. A bevételek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2017. évben

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” sor 2017. évi első nyolchavi egyenlege nem változott, továbbra is 44,5 milliárd forint, ami a törvényi módosított előirányzat 51,3%-a.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó augusztus végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	Az alap I-VIII. havi bevételén belüli aránya (%)	2017. I-VIII. hó	Az alap I-VIII. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	2032,1	98,9	1955,0	95,5	-77,1	96,2
Egészségbiztosítási Alap	811,7	60,1	855,5	61,1	43,8	105,4
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	124,6	38,4	244,6	68,9	120,0	196,3
Összesen	2968,4		3055,1		86,7	102,9

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-VIII. havi bevételeinek döntő része, 95,5%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy 27%-ról 22%-ra csökkent az adó mértéke, valamint hogy 2017-ben 71,61%-ra csökkent a Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető megosztási aránya. A megosztási arány a 2016. első félévi mértékhez képest 7,82 százalékponttal, a második félévi mértékhez képest 2,69 százalékponttal lett alacsonyabb 2017-ben. (Az első és a második félévi értékek eltéréseinek oka, hogy az összehasonlítás alapját képező 2016. évben július 1-jétől a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése 79,43%-ról 74,3%-ra csökkent.) A nyugdíjbiztosítási járulék 10%-os mértéke a 2017. évben sem változott, a gazdasági növekedés által lehetővé vált bruttó keresetnövekedés tervezettnél magasabb szintje következtében az I-VIII. havi teljesítési adatok az előző év azonos időszakához képest 90,5 milliárd forinttal több bevételt mutatnak. A Nyugdíjbiztosítási Alap I-VIII. havi szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevétele a gazdasági növekedés és az adócsökkentés együttes hatására 77,1 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának bevételeitől.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségügyi járulék) származó I-VIII. havi bevétel az alap összes bevételének 61,1%-át tette ki. A 2017. évi folyamatokat befolyásolja a szociális hozzájárulási adó mértékének 5 százalékponttal történő csökkentése. Az év első nyolc hónapjában befolyt 855,5 milliárd forintból 335,4 milliárd forint a szociális hozzájárulási adóból (39,2%), 520,1 milliárd forint a biztosított egészségügyi járulékból (60,8%) származott. A biztosított egészségügyi járulék az előző év azonos időszakához viszonyítva 13,2%-kal bővült.

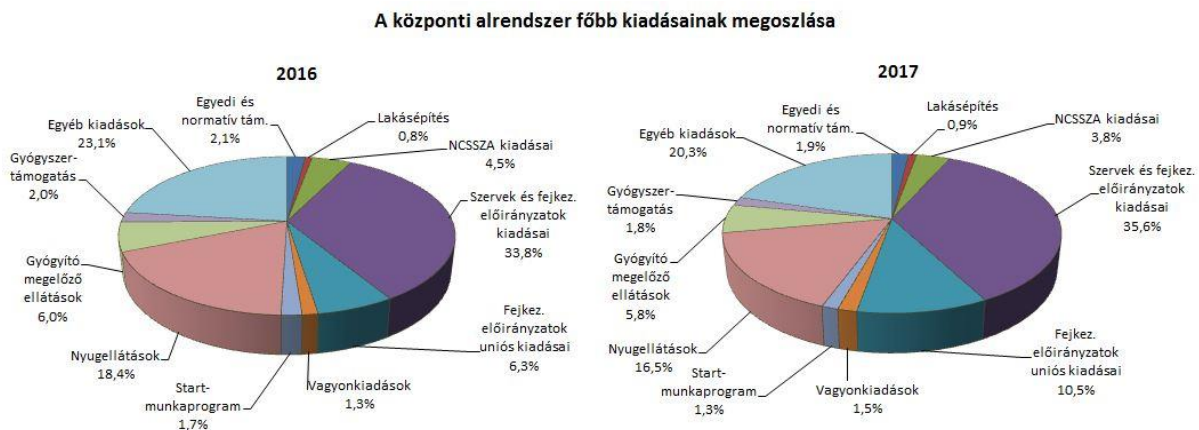
Az Egészségbiztosítási Alap összes bevételének 9,0%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2017. I-VIII. hónapban az alapnak ebből 125,9 milliárd forint bevétele keletkezett.

A **Nemzeti Foglalkoztatási Alap** (NFA) – a 2016. évi költségvetési törvényt módosító 2016. évi LXXVI. törvény alapján – a **szociális hozzájárulási adó** 2016. július 1-jét követően megfizetett összegéből részesült először, ezért e bevételből 2016. augusztus végéig mindössze 22,5 milliárd forint, ez évben pedig 129,1 milliárd forint folyt be. Az NFA-t a szociális hozzájárulási adó 2017-ben megfizetett összegének 7,89%-a illeti meg, míg 2016-ban ez a rész 5,17% volt. Az **egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék** NFA-t megillető hányada 115,5 milliárd forintot tett ki, amely 13,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét.

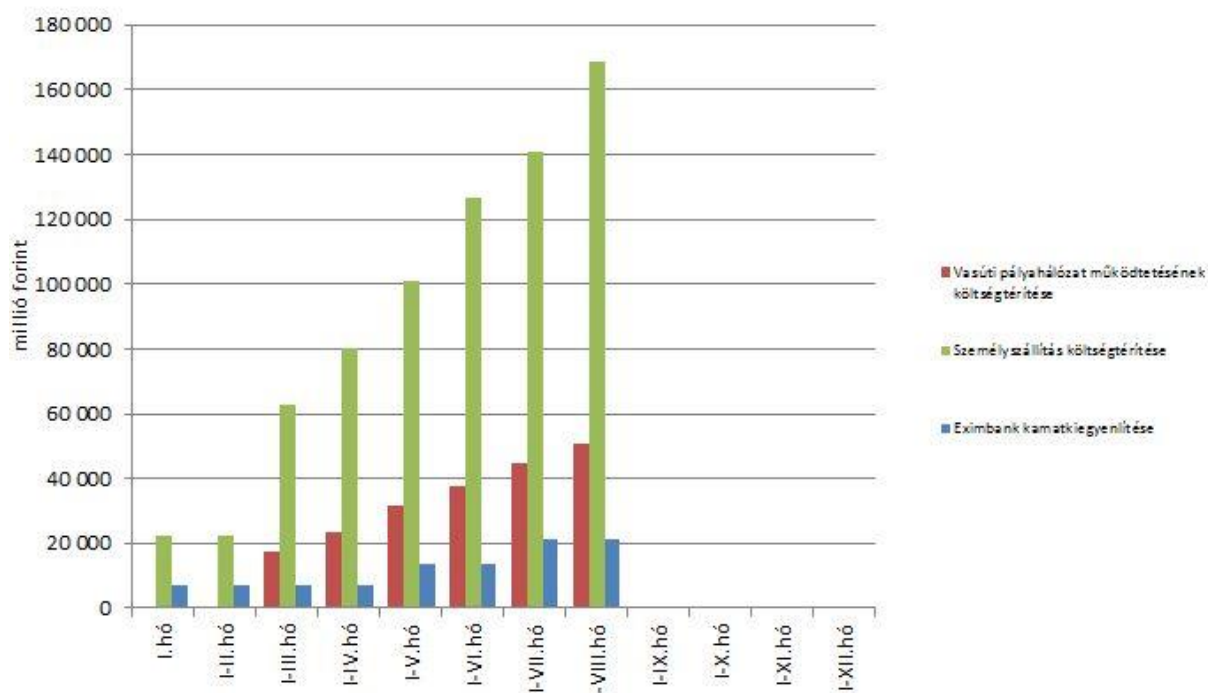
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2017. augusztus végi 12 596,2 milliárd forint összegű kiadásai 1577,0 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a 2016. első nyolchavi kiadásokat a lakásépítési támogatásokra, a gyógyító-megelőző ellátásokra és a nyugellátásra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első nyolc hónapjában 240,3 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 3,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés döntően a közösségi közlekedés személyszállítási költségtérítései magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit a közösségi közlekedés, valamint a vasúti pályahálózatok működtetése finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizeti az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2017. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2017. év első nyolc hónapjában 116,9 milliárd forintot tettek ki, ami 33,8%-kal magasabb a 2016. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében a lakástakarék-pénztári megtakarításokat és a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybe vevők létszámának növekedése áll. Ezen felül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat a következő táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	310,4	311,1	0,7	100,2
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	240,1	241,7	1,6	100,7
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	47,7	47,2	-0,5	99,0
<i> életkezdési támogatás</i>	4,2	4,7	0,5	111,9
<i> pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatások</i>	2,3	2,2	-0,1	95,7
Korhatár alatti ellátások	80,1	62,8	-17,3	78,4
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	27,3	12,3	-15,0	45,1
<i> szolgálati járandóság</i>	52,8	50,5	-2,3	95,6
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	91,1	88,2	-2,9	96,8
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	46,1	42,8	-3,3	92,8
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	25,8	25,9	0,1	100,4
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	9,0	9,9	0,9	110,0
Különféle jogcímen adott térítések	15,4	15,8	0,4	102,6
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	10,6	11,0	0,4	103,8
Összesen	497,0	477,9	-19,1	96,2

A **családi támogatásokra** idén az év első nyolc hónapjában összesen 311,1 milliárd forintot fordítottak. Az iskolakezdés megkönnyítése érdekében – hasonlóan az előző évhez – a szeptemberben esedékes családi támogatások, többek között a családi pótlék, már augusztusban kifizetésre kerültek az érintett családok részére. Az előrehozott családi támogatások összege 33,0 milliárd forint volt. A családi támogatásokon belül jelentősen kiemelkedett a családi pótlékre kifizetett 241,7 milliárd forintos összeg. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján augusztus hónapban kifizetésre került az évente két alkalommal járó természetbeni gyermekvédelmi támogatás és pótlék első üteme. Ezzel a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra idén átutalt összeg már meghaladta a 2,2 milliárd forintot. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** közül a legnagyobb összeget a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely az ápolási díj, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását tartalmazza. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (9,9 milliárd forint) 10,0%-kal haladta meg az előző évi kifizetést, tekintettel a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-

kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) kormányrendeletben előírt 60%-os emelésre. Megemlíthető, hogy a fogyatékosági támogatásnál és a megváltozott munkaképességűek keresetkiegészítésénél – a családtámogatásokhoz hasonlóan – a szeptemberi ellátás már augusztusban kifizetésre került, az előrehozás összege 2,9 milliárd forintot tett ki. A **különbéle jogcímen adott térítések**re az év első nyolc hónapjában kifizetett összeg az előző évi teljesítést kismértékben haladta meg. A térítéseken belül a legtöbbet, 11,0 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2017. évi feladataihoz a hatályos, módosított költségvetési törvény 654,2 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2016. évi 674,3 milliárd forint törvényi módosított előirányzatnál 20,1 milliárd forinttal alacsonyabb. Az eltérés alapvető oka, hogy 2017. január 1-jétől a 3000 lakos feletti településeken működő köznevelési intézmények működtetési feladata átkerült az állami intézményfenntartóhoz, mintegy 27,3 milliárd forint értékben csökkentve ezáltal a IX. fejezet egyes támogatási előirányzatait. Ezenkívül több – jellemzően fejlesztési célú – támogatás kifutott, illetve szűnt meg, további 5,9 milliárd forinttal csökkentve a IX. fejezet támogatásait. A 2017. évi költségvetés módosításával ugyanakkor összesen 13,1 milliárd forint többlettámogatáshoz jutott az alrendszer, működési és fejlesztési célra egyaránt.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

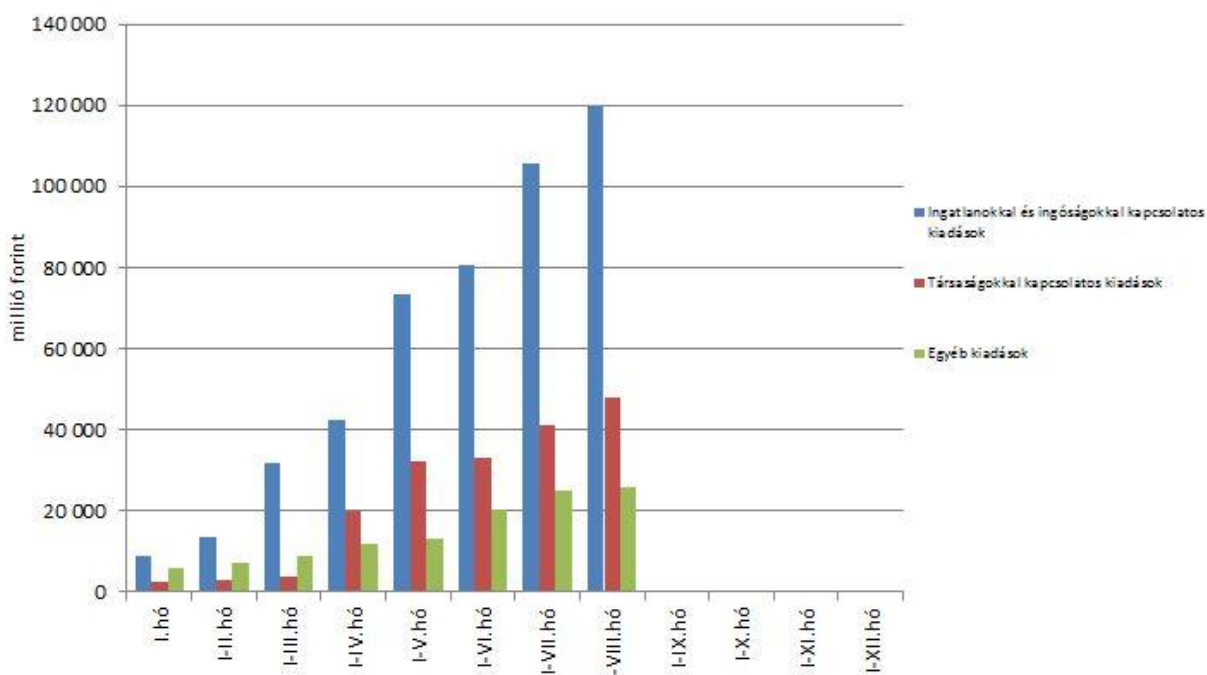
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	374,2	377,9	3,7	101,0
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	103,9	103,7	-0,2	99,8
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	115,2	116,5	1,3	101,1
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	132,9	135,5	2,6	102,0
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	22,2	22,2	0	100,0
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	34,1	29,8	-4,3	87,4
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	5,1	3,2	-1,9	62,7
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	20,4	46,2	25,8	226,5
Összesen	433,8	457,1	23,3	105,4

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron a 2017. év első nyolc hónapjában teljesített összeg 169,2 milliárd forintot tett ki, ami a törvényi módosított előirányzat 59,2%-os teljesítését jelenti. A hozzájárulás 18,1 milliárd forinttal maradt el a 2016. év első nyolc hónapjában teljesített összegtől.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** augusztus végi összege 193,4 milliárd forint volt, amelyek meghatározó tételeit az ingatlanprojektek kiadásai (beleértve az iparpark-fejlesztésre szánt forrásbiztosítást is) és az ahhoz kapcsolódó áfafizetések, illetve az állami tulajdonú társaságoknak biztosított forrásjuttatások jelentették. A vagyonszármazékok főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2017. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, melyre augusztus végéig 167,6 milliárd forintot fordítottak. Ez az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 15,5 milliárd forinttal maradt el. A kormányhivatalok részére kevesebb keretösszeg áll rendelkezésre mind a decentralizált keret (önkormányzati közfoglalkoztatás), mind a központi keret (országos közfoglalkoztatási programok, járási startmunka-mintaprogramok) tekintetében. Az előirányzathoz ugyanis tavasszal 30,0 milliárd forintos, júniusban további 10,0 milliárd forintos átcsoportosítás történt az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló kormányhatározat alapján a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés érdekében.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 2081,2 milliárd forint, ami az éves törvényi módosított előirányzat 66,0%-a. Az alacsonyabb időarányos kiadás oka a 2017. év első félévétől ismét érvényesülő korhatáremelés, amelynek

következtében a korbetöltött öregségi nyugellátásban részesülők létszáma 30 000 főt meghaladó mértékben csökkent az első félév végére. Az I-VIII. havi kifizetések tartalmazzák a 2016. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest nyugellátásokra 54,6 milliárd forinttal (2,7%-kal) költött többet a költségvetés. A nyugellátási kiadásokon belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 44,4 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 11,3 milliárd forinttal több, míg a hozzátartozói ellátásokra az előző év azonos időszakában teljesítetténél 0,6 milliárd forinttal kevesebb pénz került kifizetésre.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,3%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-VIII. hó	2017. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	389,4	403,3	13,9	103,6
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	208,0	197,1	-10,9	94,8
<i>Gyermekgondozási díj</i>	85,4	99,7	14,3	116,7
<i>Táppénz</i>	57,3	64,2	6,9	112,0

Az ebbe a körbe tartozó rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadás már tartalmazza a januárban végrehajtott 1,6%-os ellátásemelés hatását is.

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 728,2 milliárd forint volt az év első nyolc hónapjában, ez 69,8 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak összege. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2016. évi adat még nem tartalmazza a tavaly ősszel megkezdett béremelés hatását, másrészt idén januárban – a vonatkozó jogszabály alapján – az intézmények kéthavi bértámogatásban részesültek.

Gyógyszertámogatásra 222,2 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ez 1,1 milliárd forinttal alacsonyabb a 2016. évi augusztus végi összegnél. (A 2017. évi előirányzat nem tartalmazza a „Speciális beszerzésű gyógyszerkiadás” összegét, ez a „Gyógyító-megelőző ellátás” kiadásai között jelenik meg.)

3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

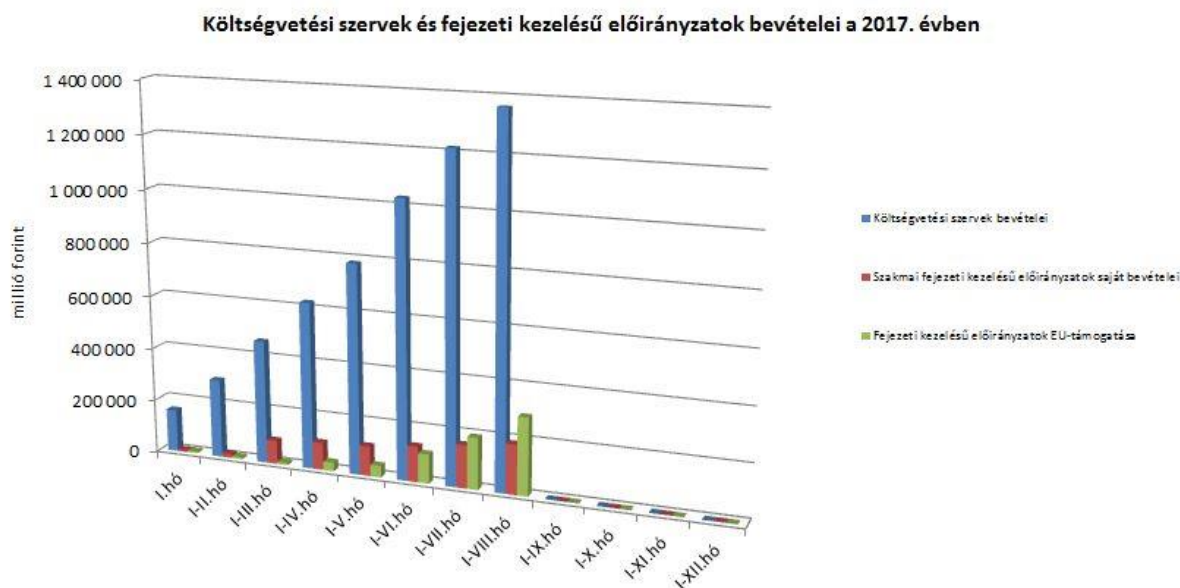
2017 első nyolc hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 1364,0 milliárd forintot tettek ki, mely 21,4%-kal magasabb a 2016. első nyolchavi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 505,1 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 214,7 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, 97,1 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 30,8 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, valamint 22,8 milliárd forint jóváírás a megyei rendőr-főkapitányságoknál likvid pénzeszközök biztosítása céljából. A két év azonos időszakának bevételei közötti eltérést többek között a Belügyminisztérium fejezet „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, valamint a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorokról, illetve a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2017 első nyolc hónapjában 187,0 milliárd forint volt, ami 93,6 milliárd forinttal haladta meg az előző évi január-augusztus havi bevételeket. E bevételek közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 67,1 milliárd forint jóváírás „A 2007-2013. évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysoron a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan, valamint 49,3 milliárd forint az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt összeg.

Az **uniós előirányzatokon** augusztus végéig 291,3 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az éves előirányzat 18,9%-a. Az időarányostól eltérő teljesülés oka, hogy a 2016. év végén, valamint az idei év első félévében teljesített kiadásokhoz tartozó bevételek beérkezése nagyrészt az év utolsó hónapjaiban várható.

A 2017. évi augusztus végi, együttesen több mint 1842 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

A költségvetési szervek kiadásai 2017 első nyolc hónapjában 3191,3 milliárd forintot tettek ki, amely 16,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1899,2 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 181,3 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 33,6 milliárd forint folyósítása a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalának költségvetéséből a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyongazdálkodási Zrt. részére különféle szolgáltatások kifizetésére, 28,7 milliárd forint kifizetése a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságánál a rendkívüli migrációs nyomás kezelésével kapcsolatban felmerült költségek fedezetére, 26,0 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázisnál elsősorban üzemanyag- és tárgyeszköz-beszerzésre, helikopterjavítási költségekre és informatikai fejlesztések kifizetésére, 22,8 milliárd forint átutalása az Országos Rendőr-főkapitányságtól a megyei rendőr-főkapitányságok részére likvid pénzeszköz biztosítása céljából, valamint 18,4 milliárd forint a külképviseletek január-szeptember havi devizaellátmányára a külképviseletek igazgatásánál.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések 2017. első nyolchavi teljesítése 1295,3 milliárd forintot tett ki, amely 31,1%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának kiadásait. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 237,6 milliárd forint kifizetése a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 103,7 milliárd forint kifizetés a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról, 74,4 milliárd forint az autópálya rendelkezésre

állási díj, 67,3 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” és „Útdíj rendszerek működtetése” törvényi sorokról, 47,1 milliárd forint kifizetés a „Modern Városok Program” törvényi sor terhére, 45,8 milliárd forint folyósítása a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvényi sorról, 43,6 milliárd forint kifizetése a „Nemzeti agrártámogatások” törvényi sorról, 34,8 milliárd forint kifizetése a Beruházás ösztönzési céllelőirányzat terhére, valamint 32,2 milliárd forint folyósítása a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénytörvényéről. A két év azonos időszakának kiadásai közötti eltérést többek között a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások”, a „Modern Városok Program”, valamint a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvénytörvényéről kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2017. augusztus végéig összesen 1324,6 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 59,2%-os teljesítését jelenti. Az év során a kiadások közel egészét már az új, 2014-2020-as programozási időszak programjai adják. A legtöbb kiadást az év során eddig az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (323,4 milliárd forint), a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (297,5 milliárd forint), valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (197,9 milliárd forint) teljesítette.

A **2017. évi augusztus végi, együttesen több mint 5811 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó, 637,6 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 11,4 milliárd forinttal lett magasabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-VIII. hó	
	2016	2017
1. Bevétel	80,6	72,6
1.1. Forint	81,5	73,6
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	75,9	73,4
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,0	0,1
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	1,6	0,1
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	4,0	0,0
1.2. Deviza	-0,9	-1,0
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,9	-1,0
2. Kiadás	706,8	710,2
2.1 Forint	507,8	540,6
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	12,3	16,1
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	441,4	466,9
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	53,7	57,6
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,4	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	199,0	169,6
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	27,7	15,3
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	171,3	154,3
3. Kamategyenleg	626,2	637,6

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága augusztus végéig 650,3 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – nagyrészt a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 1333,8 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A második – előbbivel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés 271,3 milliárd forint értékben.
- **A harmadik, csökkentő hatású tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 93,8 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik szintén csökkentő hatású tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 318,4 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint augusztus végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2017-ben, milliárd forint

	2016 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2017 augusztus		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					előzetes állomány	megoszlás (%)	
	I-VIII. hónap								
1. Forint	18 430,9	72,48	7 265,3	5 931,6	0,0	1 333,8	19 764,6	75,78	3,31
1.1. Hitel	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,36	-0,04
1.1.1. Külföldi	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,36	-0,04
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	17 565,8	69,08	7 253,3	5 931,6	0,0	1 321,7	18 887,6	72,42	3,35
1.2.1. Piaci értékesítésű	17 526,7	68,92	7 253,3	5 931,6	0,0	1 321,7	18 848,4	72,27	3,35
1.2.1.1. Kötvény	11 562,4	45,47	1 786,8	1 671,5	0,0	115,3	11 677,7	44,78	-0,69
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	896,4	3,52	1 238,1	1 322,7	0,0	-84,6	811,8	3,11	-0,41
1.2.1.3. Lakossági állampapír	5 067,9	19,93	4 228,4	2 937,4	0,0	1 291,0	6 358,9	24,38	4,45
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,15	0,00
2. Deviza	6 256,5	24,60	348,9	620,2	-93,8	-365,0	5 891,5	22,59	-2,01
2.1. Hitel	1 101,6	4,33	107,8	115,4	-17,8	-25,3	1 076,3	4,13	-0,21
2.1.1. Külföldi	1 097,6	4,32	107,8	111,4	-17,8	-21,3	1 076,3	4,13	-0,19
2.1.2. Belföldi	4,0	0,02	0,0	4,0	0,0	-4,0	0,0	0,00	-0,02
2.2. Állampapír	5 154,9	20,27	241,1	504,8	-76,0	-339,7	4 815,3	18,46	-1,81
2.2.1. Külföldi	4 618,9	18,16	38,8	464,3	-66,4	-491,9	4 127,1	15,82	-2,34
2.2.2. Belföldi	536,0	2,11	202,3	40,5	-9,6	152,2	688,2	2,64	0,53
Összesen	24 687,4	97,08	7 614,3	6 551,7	-93,8	968,8	25 656,1	98,37	1,29
Egyéb kötelezettség	742,7	2,92	698,5	1 007,0	-9,9	-318,4	424,2	1,63	-1,29
MINDÖSSZESEN	25 430,0	100,00	8 312,8	7 558,7	-103,7	650,3	26 080,4	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága augusztus végéig 365,0 milliárd forinttal 5891,5 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2016. év végi 24,6%-os szintről 22,6%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága augusztus végéig 1333,8 milliárd forinttal nőtt, és 19 764,6 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 75,8%-át. 2016 decemberében ez az arány 72,5% volt.

Augusztus végén a lakossági állampapírok állománya 6358,9 milliárd forintot tett ki, ami 1291,0 milliárd forint növekedést jelent 2016. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2017. augusztus végén 619,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 2141,0 milliárd forintot tett ki. 2017. április elejétől jegyezhető az új kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír, amelynek állománya 303,3 milliárd forint volt augusztus hó végén. Ezzel tovább bővült a lakossági ügyfelek körében egyre népszerűbb, hosszabb futamidejű állampapírok palettája. A kamatozó kincstárjegyek állománya 3423,8 milliárd forint volt augusztus végén, ami 358,3 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A külföldi befektetők állampapír-állománya augusztusban 111,7 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,4%-a, 3465,4 milliárd forint államkötvény és 0,6%-a, 20,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje augusztus végén 5,7 év volt, amely azonos az előző hónap végén mért értékkel.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 318,4 milliárd forinttal csökkent, és augusztus végén 424,2 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 1,6%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek augusztusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,3-ről 2,0-re csökkent. *A kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 1,8-ről 2,9-re növekedett.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó augusztusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 2 bázisponttal csökkent, és 0,00%-ot tett ki. *A 12 hónapos kincstárjegy* utolsó augusztusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,07% lett, amely 3 bázisponttal alacsonyabb a júliusi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 6 bázisponttal 0,69%-ra csökkent az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. *Az 5 éves kötvény* utolsó augusztusi aukcióján az átlaghozam 1,61%-ot ért el, ami 14 bázisponttal alacsonyabb az utolsó júliusi aukcióhoz képest. *A 10 éves kötvény* 2,96%-os átlaghozama 13 bázisponttal maradt el az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozamtól.